

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**

Van
5.1.2.e

Datum
12 april 2023

Referentie

Bijlagen
2

nota

Beantwoording commissiebrief n.a.v. rapport Europees
Parlement over de staat van academische vrijheid

Aanleiding

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft tijdens de procedurevergadering van 6 april 2023 besloten u te verzoeken om een reactie op het in maart 2023 verschenen rapport 'State of play of academic freedom in the EU Member States'. Met bijgevoegde brief biedt u de Kamer uw reactie aan.

Geadviseerd besluit

Ondertekening van bijgaande brief aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Het rapport stelt dat academische vrijheid in Nederland onder andere bedreigd wordt door:
 - hiërarchische besluitvorming binnen instellingen of door een 'cancel cultuur'.
 - 'draaideurconstructies' en tijdelijke contracten voor jonge onderzoekers
 - financiering vanuit publiek, privaat of vanuit een Europese geldstroom
- UNL herkent niet de zorg dat de besluitvormingsstructuur binnen universiteiten leidt tot bedreiging van academische vrijheid. De stelling dat academische vrijheid wordt bedreigd door een 'cancel cultuur' is onderbouwd met drie artikelen, waarvan twee journalistieke stukken. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen in hoeverre en in welke mate deze vraagstukken spelen. Deze onderwerpen worden meegenomen in het lopende onderzoek over zelfcensuur, academische vrijheid en beperking van diversiteit van perspectieven in het onderzoek en hoger onderwijs.
- De kabinetsinzet is om 'draaideurconstructies' te voorkomen. Daarom is de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voornemens om de regelgeving rondom tijdelijke contracten aan te scherpen. Verder dragen investeringen in sectorplannen, starters- en stimuleringsbeurzen bij aan vaste aanstellingen voor onderzoekers en zorgen investeringen in open competitie voor meer ongebonden onderzoek (waarbij de onderzoeker meer vrijheid heeft om eigen keuzes te maken).
- Wat betreft de financiering ligt de prioriteit bij het transparant maken van de financieringsbronnen.

Datum
12 april 2023

Toelichting

- Academische vrijheid is wettelijk verankerd in de Wet Hoger onderwijs en Wetenschap (WHW). In het rapport wordt aanbevolen dat er op Europees niveau wordt gekeken naar de mogelijkheid om academische vrijheid te verankeren in Europese wetgeving. De voor- en nadelen hiervan moeten nog in kaart worden gebracht.
- Naar aanleiding van het rapport heeft kamerlid Westerveld (GroenLinks) vragen gesteld. Wij werken nog aan de beantwoording van deze vragen. Wij streven ernaar dat de antwoorden in de week van 17 april 2023 kunnen worden verstuurd naar de Tweede Kamer.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.